noviny
Klenovské
Mesačník obce Klenovec
VI. ročník Číslo 11/2009 klenovskenoviny@klenovec.sk Zdarma

Skončili sa voľby do VÚC

V sobotu 14. novembra sa v Klenovci, tak ako aj na celom území Slovenska, uskutočnilo prvé kolo volieb do VÚC. Naši občania mali možnosť voliť v troch okrskoch. Z celkového počtu 2552 zapísaných voličov prišlo odovzdať svoj hlas kandidátom na post predsedu a poslancov zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja 729 oprávnených voličov našej obce, čo je 28,56%.

V okrsku číslo 1 z 846 zapísaných voličov prišlo voliť 241 občanov, v okrsku číslo 2 z 841 zapísaných voličov volilo 238 občanov a vo volebnom okrsku číslo 3 z 865 zapísaných voličov odovzdalo svoj hlas 250 oprávnených voličov.

Na pozíciu predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja získal v Klenovci najviac hlasov, 288, kandidát koalície SMER-SD a ĽS-HZDS Vladimír Maňka. Nezávislý kandidát Marián Kotleba získal 130 hlasov a nezávislý kandidát Milan Murgaš získal 104 hlasov. Ostatní kandidáti neprekročili hranicu 100 hlasov. Do druhého kola v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja postúpili Vladimír Maňka a Jozef Mikuš kandidujúci za koalíciu SDKÚ-DS, KDH, SaS, OKS, KDS, ktorého v Klenovci volilo 78 občanov.

Ing. Vladimír Maňka - novozvolený predseda VÚC

Na post poslanca zastupiteľstva BBSK najviac hlasov, 505, získal JUDr. Pavel Struhár. Mgr. Michal Bagačka získal 382 hlasov a Ing. Peter Mináč získal 369 hlasov. Hranicu 100 hlasov prekročili Ing. Pavel Koncoš, keď získal 195 hlasov, Lenku Kováčikovú volilo 178 občanov a Rastislav Kolesár dostal 111 hlasov. Z týchto kandidátov v zastupiteľstve BBSK za okres Rimavská Sobota budú pracovať Ing. Peter Mináč, Mgr. Michal Bagačka a JUDr. Pavel Struhár. K nim sa pripoja ďalší traja poslanci za okres Rimavská Sobota, a to MUDr. Peter Juhász, Ing. Zoltán Bán a Ing. František Auxt.

Mgr. Michal Bagačka, Ing. Peter Mináč a JUDr. Pavel Struhár - staronoví poslanci VÚC

Keďže v prvom kole volieb si občania Banskobystrického kraja nezvolili svojho predsedu, uskutočnilo sa v sobotu 28. novembra aj v našom regióne druhé kolo volieb. K volebným urnám pristúpilo z 2548 zapísaných voličov Klenovca len 357, čo je 14,01%. V okrsku číslo 1 z 844 zapísaných voličov volilo 127 občanov, v okrsku číslo 2 z 840 zapísaných voličov odovzdalo svoj hlas 106 občanov a v okrsku číslo 3 z 864 oprávnených voličov si občiansku povinnosť splnilo 124 občanov. Občania, ktorí v tomto kole volieb prišli do volebných miestností našej obce, odovzdali 249 hlasov Ing. Vladimírovi Maňkovi. Ing. Jozef Mikuš získal 103 hlasov. Predsedom BBSK sa stal Ing. Vladimír Maňka.

Blažena Hrušková

Z obsahu:

- výsledky volieb do VÚC 2009
- novembrové udalosti 1989 (2)
- Ladislav Bartholomeides
- pravidelné rubriky
- aktuality
- výsledky z bedmintonu

Udialo sa ...

*__3. novembra__ sa v Hnúšti uskutočnilo zasadnutie Mikroregiónu Sinec – Kokavsko, na ktorom sa zúčastnil aj starosta obce Klenovec a zároveň predseda mikroregiónu Pavel Struhár.

*__4. novembra__ sa na javisku miestneho kultúrneho strediska uskutočnil program pre deti Stretnutie so strigou Agátou, ktorý pripravili učitelia a žiaci Špeciálnej základnej školy v Klenovci.

*__6. novembra__ sa v Tisovci konalo stretnutie členov Spolku pre občianske záležitosti Tisovca, Hnúšte a Klenovca. Našu obec zastupovali starosta obce Pavel Struhár, zástupkyňa starostu Blažena Hrušková, členky SPOZ Anna Koldrásová a Elena Mináčová.

*__8. novembra__ sa v Klenovci uskutočnila spomienková slávnosť pri príležitosti 255. výročia narodenia evanjelického kňaza, osvietenca, národného buditeľa, učiteľa, vedca a prírodovedného bádateľa Ladislava Bartholomeidesa.

*__9. novembra__ sa v Gemersko – malohontskom osvetovom stredisku v Rimavskej Sobote uskutočnilo rokovanie prípravného výboru 32. ročníka Gemersko – malohontských folklórnych slávností – Klenovská rontouka, na ktorej sa za obec Klenovec zúčastnil starosta obce Pavel Struhár.

*__12. novembra__ sa starosta obce Pavel Struhár zúčastnil v Brezne na odovzdávaní Ceny predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja.

*__14. novembra__ sa uskutočnilo prvé kolo volieb do VÚC.

*__23. novembra__ sa na Obecnom úrade v Klenovci uskutočnilo stretnutie starostu obce Pavla Struhára so zástupcami Lyžiarskeho klubu Skorušina, na ktorom sa riešila budúcnosť lyžovania v lokalite Skorušina.

*__28. novembra__ sa konalo druhé kolo volieb do VÚC.

Blažena Hrušková

255. výročie narodenia Ladislava Bartholomeidesa

V nedeľu 8. novembra sa pri pamätnej tabuli evanjelického kňaza, osvietenca, národného buditeľa, učiteľa, vedca a prírodovedného bádateľa Ladislava Barholomeidesa uskutočnila malá spomienková slávnosť, na ktorej sme si, za prítomnosti seniora evanjelickej cirkvi augsburského vyznania Dušana Germana, starostu obce Klenovec Pavla Struhára, hostí, primátora mesta Hnúšťa Michala Bagačku a primátora mesta Tisovec Petra Mináča, pripomenuli 255. výročie jeho narodenia.

Úvodnú báseň Na Klenovec zarecitovala zástupkyňa starostu Blažena Hrušková, ktorú v roku 1747, sedem rokov pred narodením svojho vnuka Ladislava, napísal evanjelický kňaz a senior Ján Bartholomeides. Slávnostný príhovor predniesol starosta obce Klenovec Pavel Struhár, v ktorom zdôraznil význam práce tohto vzácneho človeka, nášho rodáka a predstaviteľa slovenského osvietenstva. Pripomenul, že to bol človek fyzicky a telesne menej obdarený, ale bohatý duchom, ktorý svoje vedomosti a skúsenosti získané štúdiom doma i v zahraničí odovzdával ďalej, širokým vrstvám ľudu. Zdôraznil: „Obdobie, v ktorom žil a tvoril, bolo obdobím, keď sa k vedomostiam mohol dostať iba vzdelaný človek, ktorý ovládal latinčinu. Bartholomeides uvedomujúc si túto skutočnosť, napísal viacero svojich prác aj v slovakizovanej češtine, aby im porozumel aj prostý čitateľ.“

Spomienkovej slávnosti pred rodným domom Ladislava Bartholomeidesa predchádzali bohoslužby v evanjelickom kostole, ktoré sa niesli v duchu odkazu tohto významného slovenského osvietenca. Obzvlášť poučná bola kázeň seniora evanjelickej cirkvi Dušana Germana, v ktorej načrtol neľahkú životnú púť tohto vzácneho človeka.

Blažena Hrušková

Kto bol Ladislav Bartholomeides

Ladislav Bohuslav Bartholomeides bol slovenský vedecký a vlastivedný pracovník, pedagóg, historik, geograf, evanjelický kňaz, osvietenec, národný buditeľ a prírodovedný bádateľ.

Narodil sa 16. novembra 1754 v Klenovci. Patril do štvrtej generácie kňazov a učiteľov Bartholomeidesovcov. Jeho prastarý otec Jonáš prišiel do Klenovca v roku 1686. Pôsobil ako farár a neskôr senior. V jeho šľapajach šiel aj jeho syn Ján, starý otec Ladislava Bartholomeidesa – na širokom okolí známy ako „pán senior“. Narodenia svojho vnuka sa však nedožil a uvoľnené miesto na klenovskej fare získal jeho syn a Ladislavov otec, Daniel. Matka Alžbeta pochádzala z významného šľachtického rodu Kubíniovcov.

Rané detstvo Ladislava Barholomeidesa poznačili rôzne choroby. Bol telesne slabý, ale od mala veľmi vnímavý, a tak si ho obľúbil aj jeho prvý učiteľ Ján Fröhlich, rektor klenovskej cirkevnej školy. Naučil ho čítať, písať, gramatiku, počty a zásady evanjelického náboženstva. Ako trinásťročný opustil rodný Klenovec a odišiel na štúdiá do Dobšinej a Kežmarku. Po piatich rokoch nasledoval svojho kežmarského učiteľa Jozefa Bencúra do Bratislavy. Tu sa mu však nedarilo a po niekoľkých týždňoch sa vrátil k rodičom, ktorí v tom čase už bývali v Kraskove. Toto obdobie bolo poznačené beznádejou a chorobami. Pomocnú ruku mu podali príbuzní Kubíniovci. Stal sa súkromným učiteľom svojho bratranca Antona Kubíniho v Hnúšti. Neskôr suploval ťažko chorého učiteľa v Rimavskej Bani. Významné pre neho bolo pozvanie za

riadneho profesora nemeckého jazyka do Oždian. V skutočnosti však nemčinu nevyučoval, ale bol ustanovený za kantora na maďarskej škole. Získal tu síce priateľov, ale maďarčina mu pri práci robila problémy, a tak uvažoval o štúdiu v zahraničí. Napokon sa mu to podarilo. V roku 1981 opustil rodný kraj a odišiel na štúdiá do nemeckého Wittenbergu. Tu sa začal zaoberať problematikou vplyvu Čechov na dejiny Malohontu. Výsledkom jeho bádania bola po latinsky napísaná Historická rozprava o starých a súčasných Čechoch malohontských. Pre nedostatok financií však musel po troch semestroch Wittenberg opustiť. Vrátil sa domov. V roku 1783 sa stal farárom v Ochtinej, kde žil až do svojej smrti v roku 1825.

Jeho najvýznamnejším dielom boli Historické, geografické a štatistické poznámky o Gemerskej stolici, a tiež miestopisy niektorých obcí, medzi ktorými významné miesto patrí rodnému Klenovcu, ktorý označil za najväčšiu a najľudnatejšiu dedinu nielen v Malohonte, ale aj v celej stolici. Podľa jeho zápisov mal Klenovec 298 domov a žilo tu 2609 obyvateľov, z ktorých 80 malo zemiansky pôvod. Za najväčších zemepánov považoval Kubíniovcov.

Svoje práce písal najmä po latinsky, ale učebnice sa snažil písať ľudu zrozumiteľnou rečou, čo bola v tom čase slovakizovaná čeština. Vytvoril tiež atlas pre školskú mládež, mapy Gemera, Štítnickej doliny a niektorých jaskýň. Väčšinu svojich diel vytvoril z vlastných prostriedkov. Za jeho neúnavnú a všestrannú činnosť mu právom patrí významné miesto v zozname osobností nášho regiónu i Slovenska.

Blažena Hrušková

Demokatický prevat roku 1989 (2)

Situácia v Klenovci

Vedúcu úlohu v obci mala nepretržite od roku 1948 komunistická strana, ktorá riadila nielen ideologickú a politickú činnosť, ale aj národný výbor (MNV) – orgán štátnej správy a samosprávy, hospodárstvo, školstvo, kultúru a zdravotníctvo. Miestny národný výbor, ktorého predsedom bol Ondrej Vančík a tajomníkom Ján Trnavský, vychádzal vo svojej činnosti z uznesení 17. zjazdu Komunistickej strany Československa, ako aj z úloh krajského a okresného výboru KSS.

V súvislosti s vývojom vnútropolitickej a zahraničnopolitickej situácie roku 1989 hlavnou úlohou miestneho národného výboru bolo zlepšiť masovopolitickú prácu a propagandu, osvojiť si nové formy riadenia (v ZSSR prebiehala prestavba spoločnosti a národného hospodárstva), ale bez vybočenia z rámca marxizmu – leninizmu. Dôležité miesto v jeho činnosti mala ateistická výchova mládeže a dospelých a kultúrna činnosť podľa jednotného plánu so zameraním na oslavy V. I. Lenina, februárového víťazstva pracujúceho ľudu roku 1948, oslobodenia (1945), Slovenského národného povstania (1944), Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie v Rusku (1917) a Mesiaca priateľstva so ZSSR.

Tieto úlohy boli povinní plniť všetci občania, predovšetkým komunisti, ktorých bolo v MNV zo štyridsiatich členov (poslancov) dvadsaťdva. Na agitáciu v Klenovci uvoľnil Okresný výbor KSS v Rimavskej Sobote 450 000 Kčs, ktoré sa použili na zriadenie agitačného strediska a galérie vzorných pracovníkov na námestí. Miestny národný výbor plnil úlohy prostredníctvom komisií a občianskych výborov.

V agitácii mu pomáhali spoločenské organizácie združené v Národnom fronte, ktorý riadila komunistická strana. Zo spoločenských organizácií mal najväčší vplyv v obci Socialistický zväz mládeže, Československý zväz žien, Červený kríž a ďalšie spolky. Tieto organizácie plnili úlohy komunistickej strany. Organizovali socialistické súťaženie, brigády na práce v JRD a obci a podobne. Vplývali na myslenie nestraníkov a občanov.

Dôležité ideologické poslanie vo výchove občanov mal Zbor pre občianske záležitosti pri MNV, ktorý organizoval na základe učenia marxizmu – leninizmu a komunistickej etiky vítanie detí do života (miesto krstu v kostole), sľuby vernosti socialistickej vlasti (miesto konfirmácie detí v ev. a. v. cirkvi), účinkoval na sobášoch a pohreboch, ale aj

pri ďalších spoločenských obradoch – pri rozlúčke s brancami, pri životných a pracovných jubileách.

Národný výbor zasahoval do všetkých oblastí života obce, napríklad riadil jarné upratovanie, staral sa o zásobovanie obyvateľstva a podobne. Družstevný, ale ani štátny obchod nedokázal uspokojiť požiadavky občanov, aby si mohli kúpiť potraviny počas celého dňa vrátane chleba, ktorý odpoludnia nebolo dostať. V obchodoch chýbali aj ďalšie články spotreby, južné ovocie a tovary z dovozu, v dôsledku čoho prekvital podpultový predaj. Ani hygiena predaja nebola na úrovni. Ponuka tovarov počas letnej turistickej sezóny bola nedostatočná. Aj tu musel národný výbor zasahovať.

Nedostatky sa v tom čase vyskytovali aj na iných úsekoch, v oblasti ochrany prírody, znečisťovania životného prostredia, odvozu odpadu a podobne. Nové domy nemali odvody do kanalizácie, ktorá chýbala, nebol celoobecný vodovod a čistiareň odpadových vôd, ktorá bola vo výstavbe. V záujme rozvoja obce a služieb MNV v tomto období zabezpečil výstavbu trafostanice, tribúny na futbalovom ihrisku a upravil jeho plochu. V akcii Z (bez štátnych dotácií) zabezpečil prístavbu školskej jedálne a družiny mládeže, úpravu ulíc a podobne. Národný výbor si plnil predovšetkým úlohy mocenského orgánu a do ideologických a politických otázok príliš nezasahoval. Prenechával ich na riešenie vedúcej sile spoločnosti – komunistickej strane, základným organizáciám v obci, v základnej škole a v JRD, ktoré usmerňoval a riadil miestny výbor KSS. Jeho predsedom bol Pavel Jakabšic.

Pred prevratom roku 1989

Základná organizácia Komunistickej strany Slovenska v Klenovci mala 102 členov. Boli rozdelení do dvoch straníckych skupín. Jednu skupinu tvorili funkcionári a pracovníci MNV a druhú pracovníčky a pracovníci obchodnej siete. Členské schôdze boli každý mesiac. Zaoberali sa ideologickými a politickými otázkami a problémami obce. Predsedom ZO KSS bol Jaroslav Parobek.

Členovia komunistickej strany boli pred prijatím dôkladne preverení. Najprv boli dva roky kandidátmi na členstvo a len potom ich definitívne prijali do strany. Myslenie členov KSČ ovplyvňovali koncom osemdesiatych rokov nielen poučky marxizmu – leninizmu, ale aj správy z tlače a televízie, ako aj zo zahraničných médií, čo sa prejavovalo v diskusiách na členských a straníckych skupinách, na ktorých často odznievali názory v rozpore so stanoviskami ústredného výboru. Preto vyššie straníckе orgány nariadili vykonať začiatkom roka 1989 pohovory s členmi strany za účelom zaktivizovania členskej základne. V Klenovci tieto pohovory prebiehali v januári a vo februári 1989.

Na členské schôdze pravidelne prichádzal inštruktor Okresného výboru KSS v Rimavskej Sobote, ktorý kontroloval a usmerňoval činnosť základnej organizácie. V júli 1989 upozornil základnú organizáciu KSS, že v okrese sa objavili chartisti, ktorí podporujú disidentov – odporcov režimu, že sa vyskytli aj podpisové akcie a rozširujú sa letáky. - To treba rozhodne zastaviť! - povedal doslova. Nespokojnosť občanov s režimom sa preniesla aj na členov strany. Na výročnej členskej schôdzi KSS žiadali členovia strany tajné voľby, čo bolo v KSČ neobvyklé.

Výbor základnej organizácie KSS v Klenovci mal v tomto období situáciu pevne v rukách. Nedovolil, aby pochybnosti členov prerástli únosné medze. Na augustovej členskej schôdzi, keď sa v diskusii spomenula výzva Niekoľko slov, ktorú uverejnil Václav Havel, výbor presadil, že členskej schôdzi v septembri prešli všetky návrhy výboru vrátane kandidátky výboru a uznesenia.

Októbrová členská schôdza sa konala začiatkom mesiaca. Na programe bola problematika služieb v obci, ale diskusia sa zamerala i na problémy medzinárodnej situácie, na udalosti v Poľsku, Maďarsku a východnom Nemecku. Členovia strany vyjadrili obavy z ďalšieho vývoja a vyslovili domnienku, že socializmus môže byť ohrozený aj u nás. Členská schôdza prijala uznesenie o konaní osláv 72. výročia Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie a Mesiaca priateľstva so ZSSR a výbor pokračoval ďalej vo svojej činnosti zabehnutým spôsobom.

V polovici novembra 1989 však vývin politickej situácie aj u nás nabral nový smer v dôsledku nežnej revolúcie, ktorá sa začala v Prahe 17. novembra.

Chovateľom králikov

Vystavovanie králikov na výstavách

Výstavy drobných zvierat majú u nás mnohoročnú bohatú tradíciu. Expozície králikov na výstavách sa tešia veľkej pozornosti chovateľov i ďalších návštevníkov. Sú dôkazom dlhodobého a sústredeného záujmu chovateľov o rozvoj chovu králikov. Hlavným účelom výstav je najmä posúdenie a ohodnotenie zvierat, ktoré robia odborne vyškolení posudzovatelia. Na základe tohto posúdenia si chovateľ vytvorí obraz o kvalite chovných zvierat, ako aj prehľad o úrovni jednotlivých plemien králikov. Výstavy sú príležitosťou na nákup chovného materiálu, informujú širokú verejnosť o záujmovej činnosti chovateľov králikov, upevňujú a rozvíjajú chovateľskú spoluprácu. Výstavy drobných zvierat môžu usporadúvať iba chovateľské organizácie. Podľa územnej pôsobnosti ich možno rozdeliť takto: stolové posudzovanie organizujú miestne organizácie chovateľov. Posudzujú sa zvieratá za prítomnosti chovateľa bez prístupu verejnosti. Trvajú len tak dlho, koľko času je potrebné na posúdenie jednotlivých zvierat. Miestne výstavy usporadúva miestna organizácia samostatne alebo za účasti chovateľov niekoľkých miestnych organizácií. Tieto výstavy trvajú väčšinou 2 - 3 dni. Prvý deň sa posudzujú zvieratá bez prístupu verejnosti. Okresné výstavy usporadúvajú okresné výbory chovateľských organizácií alebo poverená miestna organizácia v rámci okresu. Tu môžu vystavovať chovatelia z viacerých okresov. Špeciálne výstavy usporadúvajú špeciálne kluby chovateľov králikov, výstavy sú určené pre určité plemeno alebo kategóriu zvierat. Ďalej sú výstavy celoštátne určené väčšinou pre všetky druhy zvierat, môžu sa na nich zúčastniť aj zahraniční vystavovatelia. Organizujú sa aj medzinárodné a európske výstavy. Práve tento rok Slovensko organizovalo 26. európsku výstavu hydiny, holubov, králikov, morčiat a vtákov v „Agrokomplexe“ Nitra v dňoch 20.- 22.11.2009.

Rudolf Kaštan

Z kuchyne našich starých mám

Opäť je tu obdobie zabíjačiek. Aj keď sme o klenovských zabíjačkových špecialitách písali v našom mesačníku presne pred rokom a podrobne sme opísali prípravu nielen klobás, mäsaníkov, šajtov, húrikov, ale aj zabíjačkových polievok. Venovali sme sa tiež spracovaniu slaninky na domácu bravčovú masť – šmalec a škvarky a prostredníctvom našich novín sme mohli prežiť jeden zabíjačkový deň, v duchu tradícií, v rodine riaditeľa klenovskej kultúry Jaroslava Zvaru. Tí, ktorí sa držali jeho rád a receptov si zaiste pochutili na dobrotách, ktoré patrili kedysi na stoly našich starých rodičov. Kto si pripomenie jeho rozprávanie, iste si spomenie aj na to, že prvým jedlom na zabíjačke je krv, ktorá sa praží na cibuľke. Nie, nezľaknite sa, nebudeme opisovať jedlá, ktoré sme pripravovali pred rokom, ale ich zoznam doplníme o ďalšiu zabíjačkovú špecialitu z kuchyne našich starých mám, na ktorú si spomenula Zuzana Medveďová. Nazvala ju zabíjačkový koláč.

Jaroslav Zvara ešte doplnil, že v niektorých rodinách sa z krvi s pridaním na kocky nakrájaného suchého chleba, slaniny spod hrdla a bravčového mäsa robili ***krvavníky*** dochutené soľou, muškátovým kvetom, novým korením a zázvorom, naplnené do čriev a varené podobne ako húriky.

Zabíjačkový koláč

„Základnou surovinou na prípravu zabíjačkového koláča je krv. Hneď ako krv chytíme do misky, musíme ju habarkovať, aby sa nezrazila. Za stáleho miešania pridáme trošku mlieka, soľ, čierne korenie, majoránku a šľahačkovú smotanu. Všetko vylejeme na šmalcom vymastený brotvan a pečieme asi desať minút. Potom koláč na skúšku popicháme vidličkou. Ak vidlička zostane čistá, koláč je dobre upečený a môžeme ho z rúry vybrať.“

Blažena Hrušková

Okienko záhradkára

December

Rozmnožovanie rakytníka semenami sa neodporúča, a to z toho dôvodu, že pri tomto spôsobe je podiel samčích a samičích jedincov rovnaký. Taktiež sa pri tomto spôsobe rozmnožovania neprenášajú na potomstvo znaky materských rastlín. Jedná sa o veľkosť a kvalitu plodov. Preto sa tento spôsob doporučuje len na dopestovanie si podpníkov na naštepenie ušľachtilej odrody. Na rozmnožovanie si môžeme vybrať niektorý z nasledujúcich spôsobov.

Rozmnožovanie koreňovými odkopkami je pomerne jednoduchý spôsob. Napriek tomu je potrebné dodržať určité požiadavky. Odkopky odoberáme z rastliny po štvrtom až piatom roku po vysadení. Z jednej rastliny môžeme týmto spôsobom získať až 10 kusov rastliniek.

Ďalším spôsobom je rozmnožovanie potápaním. Tento spôsob sa využíva aj pri rozmnožovaní bobuľovín, napríklad pri egrešoch. Postupujeme tak, že koniec konárika ohneme do vykopanej jamky, stabilizujeme ho háčikom z ohnutého drôtu. Koniec konárika musí trčať z pôdy. Nie je na škodu, keď je časť konárika v zemi trochu nalomená. Podporí to snahu o vytvorenie väčšieho koreňového systému. Po roku, ešte lepšie po dvoch môžeme vysadiť rastlinku na stanovisko. Pri krovitom vzraste rakytníka je možné aj lúčovité potápanie, čo je obdoba rozmnožovania potápaním. Týmto spôsobom môžeme získať väčšie množstvo sadeníc.

Najviac sa však používa rozmnožovanie rakytníka zelenými odrezkami. Na tento spôsob rozmnožovania potrebujeme studené parenisko, kde vieme dosiahnuť vysokú vzdušnú vlhkosť. Pôda by mala byť piesčitopareniskova hlavne z dôvodu dosiahnutia vysokej vlhkosti a súčasne nesmie pôda ostávať zaplavená. Má to podstatný vplyv na rýchlosť a kvalitu vytvorených korienkov. Najvhodnejšie obdobie na odber odrezkov je v mesiaci júl. Použijeme len zelené odrezky. Pri drevitých odrezkoch sa sadenice zle ujímajú a vytvárajú podstatne slabšie rastlinky. Po druhom roku je možné už vysadiť rastlinky na stanovisko.

Ďalší spôsob rozmnožovania rakytníka je štepenie. Najviac sa osvedčilo štepenie jednoduchou kopuláciou na jednoročné výhonky dvojročných podpníkov. Pri podpníkoch je podstatná jeho hrúbka. Štepíme vo výške 15 až 20 cm. Na viazanie vrúbľa používame PVC pásku. Nepoužívame voskovanie. Najvhodnejšie obdobie na štepenie je od začiatku kvitnutia rakytníka až do dvoch týždňov po kvitnutí. Literatúra uvádza, že pri tomto spôsobe štepenia sa ujme od 60 do 80 %.

Pôdu na pestovanie rakytníka pripravujeme podobne ako u bobuľového ovocia. Na jeseň do pôdy zapracujeme vyzretý maštaľný hnoj, alebo kompost. Rastliny pri väčšom počte sadíme v spone 2-3 x 4 m. Po nástupe rodivosti môžeme plochu pod kríkom zatrávniť. Na hnojenie používame kombinované hnojivo. Aplikujeme ich na jar a po odkvitnutí v dávke 30 až 40 g na m^2. Chemickú ochranu používame len vo výnimočnom prípade.

Drobné plody žltej až pomarančovej farby sú šťavnaté a majú príjemnú ananásovú vôňu. Z takýchto plodov môžeme pripraviť drvinu pasírovaním cez husté nerezové sito. Získanú hmotu môžeme použiť na prípravu rôznych konzervárenských výrobkov, hlavne na kvalitný a chutný džús.

Jaroslav Jáchim st.

Regionálne voľby do VÚC sú za nami

Máme za sebou voľby poslancov a „županov“ do krajských samosprávnych celkov. Ich výsledky sú a ešte dlho budú analyzované politológmi, politickými stranami, prípadne jednotlivými kandidátmi na funkcie a podobne. Ich hodnotenia sú rôzne, podľa toho, z akého politického spektra pochádzajú. Nikto si nechce pripustiť porážku vo voľbách.

Dovoľte mi, aby som sa k priebehu a výsledkom volieb vyjadril z pohľadu nezaujatého občana – voliča. Bezosporu je jasné, že v týchto voľbách jednoznačne vyhralo stredo-ľavé zoskupenie okolo strany Smer. Samotná strana Smer získala v týchto voľbách skoro o 100% viac poslancov ako v minulých, kým ich najväčší opozičný protivník SDKÚ stratila v porovnaní s minulosťou 6 poslancov. Presvedčivý je aj výsledok voľby predsedov VÚC, keď koalícia okolo Smeru získala 7 predsedov VÚC. Ukázalo sa, že ľudia z chudobnejších regiónov Slovenska napriek hospodárskej kríze naďalej veria v sociálnu politiku súčasnej vládnej koalície a podporujú jej snaženia aj do budúcnosti. Výnimka je Bratislava a okolie, ktorá patrí medzi najbohatšie, ale aj najdrahšie mestá Európy. Je dlhodobo baštou pravicovej opozície, bohatých podnikateľov, nízkej nezamestnanosti, takže problémy iných regiónov sa jej bezprostredne nedotýkajú.

Voľby však ukázali aj negatíva. Nízka účasť voličov (hoci vyššia ako v minulých voľbách) hlavne v druhom kole naďalej poukazuje na to, že občania nie sú presvedčení o význame a dôležitosti krajských samospráv, nie sú informovaní o práci ich zvolených zástupcov počas volebného obdobia a o tom, čo konkrétne ich činnosť počas uplynulého volebného obdobia pre ich región doniesla. Je škoda, že poslanci ani z nášho regiónu aspoň pred voľbami nepredstúpili pred svojich voličov s odpočtom svojej konkrétnej práce a ich výsledkov pred tým, ako znova kandidovali na ďalšie volebné obdobie. Potom nie div, že účasť voličov je nízka, ľudia nie sú presvedčení o dôležitosti krajských samospráv. Je ťažko poslancom pri ich práci odvolávať sa na získaný mandát od voličov, keď na zvolenie za poslanca stačí 2 – 3 tisíc hlasov z pol miliónového počtu voličov kraja.

Tiež je pomerne ťažko presvedčiť občanov o náročnej práci napríklad „županov“, keď aj v našom kraji za župana kandidoval europoslanec Vladimír Maňka, ktorý z titulu tejto funkcie väčšinu času je mimo územia Slovenska. Na výkon funkcie predsedu VÚC mu bude stačiť niekoľko dní v týždni. Aj to zohralo asi svoju úlohu pri voľbe predsedu v našom kraji, pretože kým pri voľbe poslancov zvíťazila ľavicová koalícia drvivou väčšinou, voľba predsedu v druhom kole dopadla najtesnejším rozdielom zo všetkých krajov. Otázku vykonávania dvoch funkcií bolo treba riešiť pred voľbami.

V našom kraji voľby ukázali ešte jeden znepokojujúci problém. Kandidát na predsedu VÚC Marián Kotleba získal vyše 10% hlasov voličov, v našej obci bol dokonca druhý v poradí. Keďže je predstaviteľom extrémistických názorov hlavne na riešenie rómskej problematiky, poukazuje to na stupňovanie sa nevraživosti voči rómskemu etniku aj v našej obci, čo v budúcnosti môže vyvolávať zväčšovanie napätia. Preto je potrebné urýchlene začať konkrétne riešiť rómsku problematiku aj u nás nielen rečami, ale aj činmi. Uvediem niektoré oblasti. Základná je dlhodobo neriešená otázka bývania v osade, na čo nadväzuje hygiena, školská dochádzka a následne vzdelanie. Bez potrebného vzdelania je malá možnosť zamestnania, následne môže dôjsť k nárastu krádeží a všeobecnej kriminality. Pouvažovať by sa malo aj nad zavedením osobitného príjemcu sociálnych dávok v obci, pretože väčšina dávok skončí v automatoch, pri ktorých často vysedávajú celé rodiny aj s malými deťmi, ktoré miesto učenia sa v škole hlavne v čase dávok trávia čas s rodičmi v týchto zariadeniach. Tu by mali väčšiu úlohu zohrávať aj komunitní pracovníci, ktorí by viac času mali tráviť v teréne medzi rómskou komunitou. To by mala byť náplň ich práce.

To je len niekoľko názorov, ktoré isto nevyriešia problém rómskeho etnika, zdanlivo nesúvisia s ukončenými voľbami, ale týkajú sa závažného celospoločenského problému, ktorý nikto nevyrieši zhora zákonom, ale začať treba riešiť problém zdola zdanlivo maličkosťami. Ale z malých vecí vzniká veľký celok. Úloh aj pred novozvolenými poslancami je isto veľa, želám im pri ich riešení veľa zdravia a úspechov.

Slavomír Hruška

Claude a Marie-José Carretovci

Jednu prázdninovú nedeľu som sa na Obecnom úrade v Klenovci stretla so zaujímavými manželmi Carretovcami z Francúzska. Zoznámil ma s nimi bývalý diplomat na Československom veľvyslanectve v Paríži Ľubomír Moncoľ. Claude je povolaním technik a pripravuje žiakov pre štúdium na francúzskych lýceách a Marie-José je tajomníčkou v univerzitnom vydavateľstve v Rennes v Bretónsku. Obidvoch spája vášeň pre fotografovanie a spoločne sú zaradení do skupiny fotografov – etnografov. Ako sami prezradili, fotografujú dlhodobo, čo znamená, že vždy sa s odstupom času vracajú na tie isté miesta a snímajú ľudí i objekty, ktoré už mali pred svojím objektívom.

Je pozoruhodné, že do Klenovca prišli už v roku 1984 a od tohto roku sem chodia pravidelne. A ako s úsmevom povedal Claude: „Od roku 1984 do roku 1994 sme tu boli až 22 razy. Najprv sme boli taká kuriozita a dnes nás ľudia zdravia. Už sme sa tu udomácnili.“ A Marie-José dodáva: „Mali sme a máme tu dobré vzťahy. Najprv sme bývali u Oľgy Hruškovej, teraz bývame u Zorky Bellovej. Dobre sme vychádzali aj s bývalým riaditeľom kultúry Dušanom Manicom.“

Po tomto ich vyznaní ma zaujímalo, ako sa do Klenovca vlastne dostali, na čo Claude Carret odpovedal: „Jeden deň v roku 1984 som prišiel, v tom čase ako fotograf Štátneho múzea v Bretónsku, na Československé veľvyslanectvo v Paríži, kde robil kultúrneho radcu Ľubomír Moncoľ, ktorý sa ma opýtal, čo chcem robiť na Slovensku. Odpovedal som, že fotiť. Všetko. Prírodu, ľudí. A pán Moncoľ mi navrhol, aby som navštívil peknú obec Klenovec.“

Takto sa do ich pozornosti dostala naša obec a oni jej krásnu prírodu zvečnili nielen v novinách či v kalendári, ktorý vydali v roku 1996, ale aj na početných výstavách vo Francúzsku. Jednu z takýchto výstav nazvali Návštevy u Oľgy Hruškovej. Okrem toho vydali aj knihu fotografií o klenovských Rómoch Anjeli osudu, ktorej text napísal najvýznamnejší rómsky spisovateľ vo Francúzsku Matéo Maximoff. A ich plány do budúcnosti? Samozrejme, vydať ďalšiu knihu. Opäť o klenovských Rómoch. Veria, že sa im to, aj napriek kríze, podarí.

Blažena Hrušková

Drobní živnostníci v 20. storočí

K živnostníkom a remeselníkom, ktorí zaujímali v živote obce významné postavenie, nerozlučne patria drobní podnikatelia, živnostníci. Pripomenieme si ich v tomto článku. Mnohí z nich už dávno zomreli. Bude ťažké všetkých vymenovať, najmä uviesť krstné mená, lebo často sú totožné s viacerými osobami.

Začneme s knihviazačom, lebo aj takého remeselníka sme mali v Klenovci. Nemal síce dielňu so strojovým vybavením, ale knihy viazal. Na orezávanie hrán používal dve zvieracie lišty s oceľovým rezným kotúčom. Mali sme aj výrobcu huslí. Jeho výrobky nemali kvalitu ako Amatiho husle, ale hrali a ľuďom poslúžili.

Podobne to bolo so sklenárom – okenárom. Celý svoj „výrobný podnik“ nosil na chrbte v noši z dreveného rámu s popruhmi. Noša bola veľká ako okenné sklo. Hlasitým volaním po dedine ponúkal svoje expresné služby.

V obci sme mali tri holičstvá. Rudolf Skladaný mal svoju oficínu na dolnej ulici. Michal Koniar poskytoval služby v dome Bálintovcov oproti potravinovému družstvu, tretí holič – Ján Kožiak mal holičstvo a kaderníctvo v budove súčasnej požiarnej zbrojnice. S ním súvisí táto príhoda.

Na konci vojny prišli k nemu ruskí vojaci. Napriek výstrahe vypili kvapalinu, ktorú používal na dezinfekciu britiev. Bol to drevnatý lieh. Jeho konzumáciou spôsobili veľkú tragédiu. Jeden vojak zomrel na druhý deň a ďalší prežíval veľké útrapy pri plnej strate motoriky a schopnosti orientácie. Klenovské ženy mu pomáhali, ako vedeli, ale márne. Vojak zomrel.

Truhlu s mŕtvym telom vojaci naložili na voz s konským poťahom. Strážny vojak s kočišom zobrali aj Jána Kožiaka s pomocníkom do Brezna. Ľudia ich so sklonenými hlavami a so smútkom v očiach vyprevádzali „na večnosť“. Neprešiel týždeň a obidvaja sa objavili doma! Múdry veliteľ iste vedel, akých „dobrých“ vojakov má pod rukou a zatknutých Slovákov prepustil na slobodu.

Medzi drobnejších živnostníkov patrili murári. Bolo ich v obci niekoľko. Zostali po nich domy, ktoré postavili, ako trvalá pamiatka. Aj rezbári mali svoje zastúpenie medzi živnostníkmi. Uplatňoval sa u nich prirodzený talent a potreba ich výrobkov v hospodárstve. Boli to výrobcovia hrablí, násad – porísk na náradie a iných výrobkov.

Kominárov sme v Klenovci nemali. Chodili z Hnúšte. Tu mala oficiálne kominárstvo vdova Šípošová. Na nový rok dávali kominári nástenný kalendár s vinšom za malý bakšiš. Ľudia verili, že kominári prinášajú šťastie. Keď ich zbadali, chytili sa za gombík, aby im šťastie neušlo.

Anna Knížová so svojimi gubami

Na poli pri futbalovom ihrisku pestoval zeleninu „bulgár“ Samo Georgiev, ktorý ju predával priamo na pozemku, alebo na vozíku na námestí. Stolárov a stolárstiev bolo viac. Pri dolnom mlyne bol Ján Parobek so zaťom Vargom. Na Dlhej ulici boli Hruškovci. Oproti strednému mlynu mal stolársku dielňu Ján Ľaudis. Na Koľajoch si zriadil strojové stolárstvo Černák, ktorý ho mal kompletne vybavené.

V obci boli tri mlyny. Dolný mlyn, ktorý stál vzadu pri dnešnej budove základnej školy, vlastnil Július Takáč. Uprostred obce, tam kde je bytovka, mal mlyn Samuel Zúrik a na hornom konci obce, pri kúpalisku, bol mlyn, ktorý vlastnila vdova Zajacová. Dva mlyny boli na turbínový pohon z Rimavy. Všetky boli valcové.

Všeobecne rozšírené pečenie chleba v domácnostiach sa časom preorientovalo na pečenie u pekárov. Gazdinky odnášali cesto do pekárne v slamníkoch. Neskôr sa chlieb kupoval v pekárni. Pre väčších spotrebiteľov ho vozil pán Šramko na káre. Často aj na väčšie vzdialenosti.

Pekárne boli dve. Jednu mal Július Percze, druhú pán Antalík. Július Percze bol v tom čase aj jediným autodopravcom. Nákladným automobilom vozil tovar podľa požiadaviek ľudí.

Rádioprijímače a neskôr aj televízory opravovali dvaja opravári. Jeden bol na Dlhej ulici a druhý bol Miroslav Búr. Bol vodičom motorových vozidiel, ale z amatéra sa vlastným úsilím „vyškolil“ na lampové a neskôr aj polovodičové prijímače. Robil to aj v pokročilom veku.

Keďže šaty robia človeka, nemohli v obci, keď ešte neexistovala priemyselná výroba odevov, chýbať krajčíri a krajčírky (ševkyne). Dopĺňali kušnierov, ktorí vyrábali súkenné a kožušinové oblečenie. Z krajčírov sa do histórie obce zapísali Ján Trnavský, Ján Textoris a Láska.

Ojedinelým remeselníkom bol farbiar a majiteľ mangľa Ján Antal, otec evanjelického biskupa. Bez veľkej dielne v domácnosti farbil látky z prinesených materiálov domácej alebo priemyselnej výroby. Najviac používal modrú a čiernu farbu. Veľký mangeľ s dvoma drevenými valcami a záťažovou nadstavbou vyhladil na rovnej stolovej ploche vyprané textílie, prevažne plátno. Pohyb hornej záťažovej časti zabezpečoval prevod od kolesa s kľukou na ručný pohon.

Obuv opravovali šustri, ale aj firma Baťa. Za obchodom s obuvou, ktorý bol v budove na mieste terajšieho hotela, bola „spravkáreň“ vybavená aj strojmi. Tu opravovali obuv bez ohľadu na jej výrobcu – rýchlo a lacno. Vystriedal sa tam celý rad šustrov.

Do našich spomienok by sme mohli zaradiť obchodníkov, krčmárov, spracovateľov vlny, konopí a ľanu, tkáčky pokrovcov a gúb, garbiarov, tehliarov, uhliarov a ďalších, ale z priestorových dôvodov sa obmedzíme len na obrázok gúb Anny Knížovej z publikácie Rimavskou dolinou (1991) od A. Jirouška.

Koloman Zúrik

Výstava o K. Pajerovi

Koncom novembra starosta obce Klenovec Pavel Struhár dostal nečakaný pozdrav z francúzskeho mesta Cran – Gevrier od Juraja Nedorasta z Klubu priateľov Francúzska a Slovenska, ktorý v tomto meste Horného Savojska realizoval výstavu o živote a diele nášho rodáka Karola Pajera. Podľa jeho slov mala táto výstava, pripravená na desiatich paneloch, mimoriadny úspech, a tak by sa mala v mesiaci máj inštalovať aj na našom veľvyslanectve v Paríži.

Blažena Hrušková

ŠPORTOVÉ OKIENKO

Denisa Antalová na majstrovstvách Európy

Pozornosť športových fanúšikov priťahuje v tomto období najmä bedminton. Pozornosť priťahujú štarty našich mladých nádejí na slovenských turnajoch, ale v poslednej dobe aj na významných medzinárodných podujatiach. Nasledovaniahodným príkladom je účasť Denisy Antalovej na majstrovstvách Európy juniorov do 17 rokov v Slovinsku.
V tejto sezóne však vstúpil na bedmintovú scénu aj nový prvok - bedmintonový klub RODON Klenovec, ktorý štartuje v II. lige zmiešaných družstiev, skupina západ. Figurujú tu známe mená ako bratia Kaštanovci, Miroslav Lichanec, Martina Parobeková a ďalší. Aj o výsledkoch BK RODON Klenovec sa budeme snažiť priebežne informovať.

Turnaj staršieho žiactva v Hrachove

Na kvalifikačnom turnaji staršieho žiactva pred Veľkou cenou Zvolena dosiahli klenovskí bedmintonisti nasledujúce výsledky. V zátvorke za menom poradie vo dvojhre, štvorhre a mixe.

Ivan Hruška (5.-8., 3.-4., 1.), Richard Šmatlák (17.-32., 3.-4., 3.-4.), Andrej Marcišiak (5.-8., 9.-16., 17.-20.), Dárius Bálint (9.-16., 5.-8., 17.-20.), Marek Hinca (17.-32., 9.-16.), Richard Šmatlák (17.-32., 3.-4., 3.-4.), Pavol Kochan (17.-32., 9.-16.), Marek Trnavský (17.-32., 5.-8.), Monika Hrušková (5.-8., 1., 3.-4.), Renáta Surová (5.-8., 1., 1.).

Denisa Antalová na Majstrovstvách Európy

V dňoch 6.-15.novembra sa v Slovinskom Medvode uskutočnili Majstrovstvá Európy zmiešaných družstiev a jednotlivcov v kategórii juniorov do 17 rokov. Klenovský bedminton na nich zastupovala členka reprezentačného výberu Slovenska Denisa Antalová.

V súťaži zmiešaných družstiev sa mladý slovenský výber predstavil v 3.skupine spolu s Francúzskom, Walesom a Lotyšskom. V prvom vystúpení prehralo Slovensko s favorizovaným výberom krajiny galského kohúta 0:5. Klenovská hráčka sa predstavila vo dvojhre junioriek. Francúzskej reprezentantke však podľahla hladko vo dvoch setoch. Ani v druhom vystúpení neboli slovenské nádeje úspešné a s waleským výberom prehrali v pomere 1:4, kde práve jediný bod pre Slovensko získala Antalová spolu s Vícenom z Bratislavy v zmiešanej štvorhre. Až posledné vystúpenie v skupine bolo pre slovenskú reprezentáciu úspešné. V ňom zdolali výber Lotyšska 4:1 a aj tu získala Antalová bod pre slovenský výber za víťazstvo v mixe, tentokrát s Hliničanom z Trenčína. Slovensko tak obsadilo v skupine tretie miesto a do ďalších bojov nepostúpilo. Z 32 tímov, ktoré na šampionáte štartovali obsadilo slovenské družstvo 16.-24.miesto. Majstrami Európy sa stali mladí dánski bedmintonisti, ktorí vo finálovom súboji zdolali ruských bedmintonistov 3:1. Na treťom mieste sa umiestnili tímy Turecka a Ukrajiny.

Hneď po skončení tímových súťaží sa rozbehli aj súťaže jednotlivcov. Antalová sa v zmiešanej štvorhre predstavila spolu s Hliničanom. Žreb im hneď na začiatok pridelil nasadený ukrajinský pár Leonov-Lysenková. Ten bol však nad ich sily a hoci slovenskí reprezentanti podali mimoriadne bojovný výkon, podľahli Ukrajincom 0:2 na sety a z ďalších bojov vypadli.

Juniorské majstrovstvá Európy v bedmintone v Medvode

Vo dvojhre junioriek mala Antalová v prvom kole voľno, v druhom zvíťazila nad poľskou reprezentantkou Paulinou Owczarczukovou 2:1 na sety. V treťom kole sa stretla s českou reprezentantkou Luciou Černou a podľahla jej 0:2 na sety. V konkurencii 72 hráčok sa tak prebojovala medzi 32 najlepších hráčok majstrovstiev.

Vo štvorhre junioriek bola Antalovej partnerkou rumunská reprezentantka Badiuová a práve tu sa prejavila nezohratosť obidvoch hráčok, keď v pomerne ťahkom zápase prehrali s dvojicou Deleugová-Koflerová (Taliansko) v dvoch setoch a z ďalších bojov vypadli.

Aj tu sa presadili dánski reprezentanti, ktorí okrem dvojhry junioriek vybojovali vo všetkých ostatných disciplínach tituly majstrov Európy.

V Košiciach najmladší bedmintonisti bez medaily

V sobotu 21. novembra sa v Košiciach predstavili na prvom „veľkom“ turnaji tri bedmintonové nádeje z Klenovca. Matej Láska, Natália Hroncová a Kornélia Dovalová mali svoju premiéru na Veľkej cene Košíc v kategórii najmladšieho žiactva.

V zmiešanej štvorhre sa nepodarilo postúpiť párom Láska-Dovalová (obidvaja Klenovec) a Vrbinský-Hroncová (Hnúšťa, Klenovec) z prvého kola a skončili na 9.-14. mieste.

Dvojhra dopadla lepšie pre Dovalovú, ktorá v boji o medailu prehrala s nasadenou Tarcalovou (PBA Prešov) 2:0 na sety. Následne v zápasoch o poradie vybojovala 6. priečku. Aj pre Hroncovú bola osudná Tarcalová, tá však zdolala klenovskú hráčku už v prvom kole a z ďalších bojov ju vyradila.

Vo štvorhrách bolo konečným pre páry Dovalová-Hroncová a Láska-Vrbinský (Klenovec, Hnúšťa) prvé kolo. Napriek týmto výsledkom treba vyzdvihnúť najmä to, že táto najmladšia generácia klenovských bedmintonostov začala s bedmintonom v prázdninových mesiacoch na viacúčelovom ihrisku a vážnejšie sa začala zaoberať tréningovým procesom až od septembra.

Školské Majstrovstvá kraja v bedmintone

V Hrachove sa dňa 26. novembra uskutočnili Mastrovstvá kraja v bedmintone, na ktorých bojovali o miestenky na Majstrovstvá Slovenska aj hráči Družstevníka Klenovec.

Postup na celoslovenské majstrovstvá si v kategórii mladšieho žiactva vybojovali Ivan Hruška, Richard Šmatlák (obidvaja Gymnázium Mateja Hrebendu Hnúšťa), Michaela Čajková (ZŠ V.Mináča Klenovec) a Renata Surová (Gymnázium Mateja Hrebendu Hnúšťa) a v kategórii starších žiačok Nikoleta Bálintová (Gymnázium Mateja Hrebendu Hnúšťa). Deň predtým – v stredu si v Banskej Bystrici postup v kategórii študentiek vybojovali Romana Surová a Denisa Antalová (obidve Gymnázium Mateja Hrebendu Hnúšťa).

Štyri pódiové umiestnenia zo Zvolena

Druhou Veľkou cenou pokračoval seriál GP kategórie starších žiakov v sobotu 28. novembra vo Zvolene. V hale Technickej univerzity sa predstavili klenovskí bedmintonisti - Ivan Hruška, Monika Hrušková, Michaela Čajková, Renata Surová, Ivana Lásková a Nikoleta Bálintová.

(pokračovanie na strane 8)

Denisa Antalová na majstrovstvách...

(dokončenie zo strany 7)

Zmiešaná štvorhra začala medailovú žatvu ziskom bronzovej priečky pre dvojicu Kašela-Bálintová (Lok. Košice, Klenovec). V boji o postup do finále podľahli druhému nasadenému páru Žďársky-Knappová (M-Šport Trenčín, CEVA Trenčín) 16:21, 22:24. Do šestnástky najlepších párov sa prebojovali dvojice Hruška-Surová (obidvaja Klenovec), Lipták-Čajková (ATU Košice, Klenovec) a Balucha-Hrušková (ŠSK Široké, Klenovec). Z prvého kola sa neprebojovala Lásková spolu s Binderom (ATU Košice).

Štvorhra dievčat priniesla pre klenovské dievčatá bronz a striebro. Bronzovú priečku vybojovala dvojica Hrušková-Surová, ktorá po víťazstve nad nasadenou dvojicou č. 2 v semifinálovom dueli prehrala s druhou klenovskou dvojicou Bálintová-Čajková. Finálové stretnutie s favorizovanou trenčiansko-zvolenskou dvojicou Knappová-Repiská vyznelo v prospech nasadenej dvojice č.1 a Bálintová s Čajkovou ho prehrali 21:16, 23:21. Hruška spolu so Žďárskym (M-Šport Trenčín) po postupe z prvého kola v napínavom zápase prehrali s dvojicou Bočák-Krajčovič (obidvaja BK MI Trenčín) 20:22, 19:20 a na medailu nesiahli.

Štvrtú medailu vybojovala vo dvojhre dievčat Nikoleta Bálintová, keď vo finálovom zápase podľahla svojej rivalke zo Zvolena Martine Repiskej v troch setoch 11:21, 21:14 18:21 a obsadila tak striebornú pozíciu. Tohtosezónnu zápasovú bilanciu tak upravila Repiská na 2:1 vo svoj prospech. Do štvrťfinále sa prebojovali Hrušková, Čajková a Lásková. Na svoje súperky už však nestačili a všetkým trom patrí 5.-8.miesto. Surová po výhre v prvom kole obsadila 9.-16.miesto.

Vo dvojhre chlapcov Hruška najprv v prvom kole porazil Demčáka (BC Prešov) 2:0 na sety, aby v druhom kole vo výbornom zápase podľahol nasadenému Bočákovi (BK MI Trenčín) 21:23 a 11:21. V konečnom účtovaní tak obsadil 9.-16.miesto.

Richard Bálint

Novembrové zvyky v škôlke

Tohtoročný november nám priniesol upršané daždivé počasie. Nie raz deti smutne pozerali z okna von, lebo tých pekných dní, kedy sme mohli ísť na vychádzku, alebo vyšantiť sa na školskom dvore bolo v novembri málo. Veru zvonku i naša škôlka vyzerala pochmúrne, ale za to zvnútra je pestrá, zdobená obrázkami, maľbami, výtvormi detí, len jedna miestnosť sa od iných líši, voláme ju *regionálna izba.* Izba je zariadená tak, ako voľakedy žili naši starí rodičia. Tu deti poznávajú históriu našich predkov, ako žili, ako sa obliekali, aké veci používali pri svojej práci, akým náričím hovorili aj s akými hračkami sa hrali. Tu si pripomíname ľudové zvyky a tradície nášho regiónu.

Tak to bolo i 25. novembra. Na Katarínu sme obliekli deti do ľudových krojov, zaspievali, zatancovali si, lebo svätá Katarína bola povestná katarínskymi tanečnými zábavami. Tiež sme si pripomenuli povery ako napr., že v tento deň jedli cesnak, robili ním kríž na dverách, aby boli chránení pred strigami, alebo že v dome, ktorého prvým návštevníkom bola žena, sa bude celý rok riad rozbíjať. V živote roľníkov to bol aj deň, kedy sa definitívne zakončilo pasenie dobytka a začalo sa so strihaním oviec. Detičkám sme sľúbili, že najbližšie si urobíme vychádzku do ovčinca, kde sa pozrieme ako sa ovečky strihajú. Najviac sa potešili pranostike na Kataríny, dúfajúc, že vianočné sviatky budú zasnežené.

Aj príchod Adventu sme si pripomenuli v MŠ. Na vychádzke sme si nazbierali šišky, vetvičky, pripravili sviečky – symboly svetla, hviezdičky a spolu s pani učiteľkou zhotovovali adventný veniec. Deti veľmi potešil Adventný kalendár bradatého Mikuláša, ktorý pripravili deťom ich učiteľky. Nie je to kalendár s prekvapeniami, ale podľa neho budú mať deti predstavu, koľko dní ešte ostáva do Štedrého dňa, pretože mu každý deň nalepia chumáčik vaty na bradu.

30. novembera sme pripravili pre deti prekvapenie.Pani učiteľky sa prezliekli a v humornej scénke o dvoch susedoch priblížili zvyky a tradície na Ondreja. Sv. Ondrej bol považovaný za patróna rybárov, neviest, dievčatá si veštili svojho milého, aj keď naše dievčatá majú do vydaja ešte ďaleko, no veštenie si vyskúšali - liali sme olovo cez kľúčovú dierku do studenej vody a hádali povolanie, varili halušky s lístočkami, v ktorých boli ukryté mená chlapcov, triasli plotom a spolu si spievali: ,,Plote, plote trasiem ťa...“ Na veštenie budúcnosti sme potrebovali 4 hrnčeky, hlinu, hrebeň, prsteň, chlieb. Ukázali sme si i veštenie počasia na celý rok z 12 jadierok, aj z 12 lupienkov cibule. Hovorilo sa tiež, že aké bolo počasie na Ondreja, také malo byť celú zimu. Deti veštenie veľmi zaujalo aj pobavilo.

Eva Piaterová

Obec Klenovec, OZ RODON Klenovec, Evanjelická cirkev a. v.
a Bratská jednota baptistov v Klenovci

Vás pozývajú na vianočný program
pod názvom

Pokoj ľuďom dobrej vôle

ktorý sa uskutoční dňa 13.12.2009,
t. j. v nedeľu o 16.00 hod.
v Kultúrnom dome v Klenovci.

Klenovské noviny

Vydáva Obec Klenovec. Adresa redakcie: Obecný úrad, Klenovské noviny, Námestie Karola Salvu 1, 980 55 Klenovec. Telefón: 0911/886707, e-mail: klenovskenoviny@klenovec.sk. Šéfredaktorka Mgr. Blažena Hrušková, redakčná rada Ing. Michal Kňažek, Július Molitoris, grafická úprava Ing. Michal Kňažek. Reg. číslo MK SR: EV 1890/08, Tlač: REALITY-PRINT, Námestie M. Tompu 4, Rimavská Sobota